МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНУ «ІНСТИТУТ МОДЕРНІЗАЦІЇ ЗМІСТУ ОСВІТИ»
БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Всеукраїнська науково-практична конференція
магістрантів і молодих дослідників

«НАУКОВІ ПОШУКИ МОЛОДІ У XXI СТОЛІТТІ»

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ АГРАРНОГО ТА ЗЕМЕЛЬНОГО ПРАВА: НАЦІОНАЛЬНИЙ І МІЖНАРОДНИЙ ВИМІР

28 жовтня 2026 року

Біла Церква
2026

«утилізаційний збір», який стягувався з імпортних транспортних засобів, тоді як вітчизняні за певних умов від нього звільнялися, так само як і ввезені з Білорусі та Казахстану; позивач послався, зокрема, на ст. I:1, III:2 та III:4 ГАТТ [5]. Україна 22 липня 2013 р. звернулася з проханням приєднатися до консультацій, і Росія його прийняла [5]. Рішення панелі у цій справі не ухвалювалося: за даними Європейської Комісії, розгляд призупинено [6].

Додаткової актуальності для України режим РНС отримав у зв'язку з повномасштабною агресією Російської Федерації. 15 березня 2022 р. ЄС, країни G7 та низка інших держав оголосили про припинення застосування до Росії РНС, пояснивши це винятками щодо безпеки в угодах СОТ, але водночас правила СОТ не передбачають виключення держави-члена, тож така відмова означає, що торговельні відносини з РФ будуються як з державою, яка не є членом СОТ [7].

Отож, проведши дане дослідження, ми прийшли до висновку, що принцип недискримінації утілюється у життя через механізми РНС та національного режиму. Їх застосування залежить від поняття «подібних товарів», яке тлумачиться з урахуванням конкурентних відносин та мети регулювання, зокрема охорони здоров'я. Винятки (ст. XX, XXI, XXIV ГАТТ) мають вузький характер, а практика за участю України свідчить, що їх застосування підлягає правовому обґрунтуванню та перевірці в рамках механізму вирішення спорів СОТ.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. General Agreement on Tariffs and Trade 1947 (GATT): текст ст. I, III, XX, XXI, XXIV. World Trade Organization. URL:https://www.wto.org/English/Docs_E/legal_e/gatt47_e.pdf (дата звернення 11.10.26)
2. Japan – Taxes on Alcoholic Beverages: Report of the Appellate Body, WT/DS8/AB/R, WT/DS10/AB/R, WT/DS11/AB/R, 4 October 1996. World Trade Organization. URL:https://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/cases_e/ds8_e.htm (дата звернення 11.10.26)
3. European Communities – Measures Affecting Asbestos and Asbestos-Containing Products: Report of the Appellate Body, WT/DS135/AB/R, 12 March 2001. World Trade Organization. URL:https://www.wto.org/English/Tratop_E/dispu_e/135abr_e.pdf (дата звернення 11.10.26)
4. Russia – Measures Concerning Traffic in Transit (DS512): Report of the Panel, WT/DS512/R, 5 April 2019. World Trade Organization. URL:https://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/cases_e/ds512_e.htm (дата звернення 11.10.26)
5. Russian Federation – Recycling Fee on Motor Vehicles (DS462). World Trade Organization. URL:https://www.wto.org/english/tratop_e/dispu_e/cases_e/ds462_e.htm (дата звернення 11.10.26)
6. EU trade relations with Russia. European Commission. URL:https://policy.trade.ec.europa.eu/eu-trade-relationships-country-and-region/countries-and-regions/russia_en (дата звернення 11.10.26)
7. ЄС, G7 і низка країн позбавили Росію преференцій від членства у СОТ. Європейська правда, 15.03.2022. URL:https://www.eurointegration.com.ua/news/2022/03/15/7135993/ (дата звернення 11.10.26)

УДК 349.41:712.4

ШЕМЧУК В.А., магістрант
Науковий керівник – **МАКАРЧУК В.В.,** д-р. юрид. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

НОРМАТИВНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЛАНДШАФТНОЇ РЕКОНСТРУКЦІЇ ФРАГМЕНТА ВУЛИЦІ КУРСОВА В М. БІЛА ЦЕРКВА: ШЛЯХ ДО СТАЛОГО РОЗВИТКУ МІСЬКОГО ПРОСТОРУ

Розглянуто нормативно-правові засади ландшафтної реконструкції фрагмента вулиці Курсова у м. Біла Церква. Проаналізовано вимоги чинного законодавства України, державних будівельних норм та актів ЄС щодо благоустрою, поводження із зеленими насадженнями та збереження міських екосистем. На прикладі конкретного проєкту кишенькового парку показано, як правові норми визначають проєктні рішення: від видалення інвазивних видів до забезпечення інклюзивності та водопроникності покриттів. Обґрунтовано необхідність оновлення чинних правил утримання зелених насаджень з урахуванням сучасних європейських підходів до зеленої інфраструктури.

Ключові слова: благоустрій; ландшафтна реконструкція; зелені насадження; нормативно-правове забезпечення; міська зелена інфраструктура.

Озеленення житлових вулиць міст середнього розміру, зокрема Білої Церкви, здебільшого сформоване у 1960–1980-х роках і відтоді не реконструювалося: дерева старіють, асортимент збіднюється, вільні ділянки заростають інвазивним самосівом. Водночас чинна нормативна база розглядає вулицю не лише як транспортний коридор, а як повноцінний елемент зеленої інфраструктури міста. Тому будь-яке втручання в такий простір – від видалення окремого дерева до вибору покриття доріжки – має спиратися на конкретні правові норми. Слід показати, як нормативно-правова база визначила проєктні рішення щодо реконструкції фрагмента вулиці Курсова площею 1752 м² з формуванням кишенькового парку.

Базовим є Закон України «Про благоустрій населених пунктів», за яким зелені насадження, вулиці й прибудинкові території належать до об'єктів благоустрою, а їх утримання та реконструкція є обов'язком балансоутримувачів і органів місцевого самоврядування [1]. Закони «Про охорону навколишнього природного середовища» та «Про рослинний світ» закріплюють загальні принципи охорони рослинності як природного ресурсу [2, 3], а Закон «Про регулювання містобудівної діяльності» визначає порядок підготовки проєктної документації на благоустрій і реконструкцію територій [4].

ДБН Б.2.2-12:2019 встановлює структуру системи озеленення населеного пункту та вимагає формувати безперервну систему озеленених територій [5]; відповідно до цього занедбану привуличну ділянку запроєктовано як кишеньковий парк – ланку, що з'єднує вуличні насадження з внутрішньоквартальними. ДБН В.2.3-5:2018 регламентує категорії вулиць і їх поперечні профілі [6]. Курсова на досліджуваній ділянці є житловою вулицею з невеликою інтенсивністю руху, тому замість окремих велосмуг передбачено заспокоєння руху та велопарковку на 6 місць.

Вирішальними для розміщення рослин стали нормативні відстані з ДБН Б.2.2-5:2011 «Благоустрій територій» (зі змінами № 1–3): вісь стовбура дерева – не ближче 5 м від стіни будівлі, 2 м від бортового каменю проїзної частини, 0,7 м від краю доріжки, 1,5–2 м від підземних мереж; для кущів – відповідно 1,5; 1,0; 0,5 і 0,7–1,0 м [7]. Саме ці обмеження визначили, що нові липи серцелисті розміщено лише в глибині скверу, а вздовж гуртожитку, гаражів і проїзду використано живоплоти зі спіреї Вангутта, міксбордер і багаторічники. ДБН В.2.2-40:2018 зумовив рішення щодо доступності [8]: реконструкцію тротуару площею 475,4 м² з новим бортовим каменем і тактильною плиткою, входи до скверу без сходинок і бордюрів, лави зі спинками та підлокітниками.

Згідно з Правилами утримання зелених насаджень у населених пунктах України та Порядком видалення дерев, кущів, газонів і квітників видалення будь-якого дерева, у тому числі сухостійного чи самосівного, можливе лише на підставі акта обстеження, складеного комісією, та ордера, а за видалення здорових насаджень сплачується відновна вартість [9, 10]. Отже, рішення щодо кожного екземпляра має бути обґрунтоване інвентаризацією. Її виконано за Інструкцією з технічної інвентаризації зелених насаджень [11], а санітарний стан оцінено за шестибальною шкалою Санітарних правил в лісах України [12]. З 13 обстежених дерев збережено найцінніші – липу серцелисту і гіркокаштан віком 50–60 років (II бал), сім старих яблунь (III бал) та яблуню «Royalty» (I бал); видаленню підлягають дві туї західні IV категорії стану та самосів клена ясенелистого.

У процесі євроінтеграції Україна наближає своє законодавство до норм ЄС. Регламент (ЄС) № 1143/2014 і затверджений на його основі перелік інвазивних чужорідних видів забороняють розведення включених до нього рослин [13], тому клен ясенелистий видаляється, а жодна з 23 позицій запроєктованого асортименту не є інвазивною. Регламент (ЄС) 2024/1991 про відновлення природи вимагає не допускати чистих втрат міських зелених просторів і покриття кронами дерев [14]. Проєкт цій вимозі відповідає: усі цінні дерева збережено, додано три нові липи, частка озеленених поверхонь становить 80,5 %, а тверді покриття доріжок займають лише 2,4 % площі, що зберігає водопроникність ділянки.

Кошторис складено в спрощеній формі укрупнених показників із дотриманням загальних підходів Настанови з визначення вартості будівництва [15]. Загальна вартість

реконструкції становить 1 515 284 грн без ПДВ, з них посадковий матеріал – 148 793 грн; реалізацію запропоновано в три етапи.

Отже, проєктні пропозиції щодо реконструкції фрагмента вулиці Курсова розроблено з дотриманням чинних законів, державних будівельних норм і підзаконних актів у сфері благоустрою та поводження із зеленими насадженнями, а також з урахуванням вимог ЄС щодо інвазивних видів і збереження міських насаджень. Для впровадження проєкту необхідно: виконати топографо-геодезичну зйомку з нанесенням підземних мереж і уточнити розміщення дерев відносно них; оформити акти обстеження та ордер на видалення туй і клена ясенелистого; провести громадське обговорення концепції з мешканцями; закріпити обов'язки з догляду за парком за балансоутримувачем. Водночас Правила утримання зелених насаджень, чинні з 2006 року, потребують оновлення з урахуванням сучасних підходів до зеленої інфраструктури та європейських вимог.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про благоустрій населених пунктів: Закон України від 06.09.2005 № 2807-IV. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2807-15.
2. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 № 1264-XII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12.
3. Про рослинний світ: Закон України від 09.04.1999 № 591-XIV. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/591-14.
4. Про регулювання містобудівної діяльності: Закон України від 17.02.2011 № 3038-VI. URL:https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3038-17.
5. ДБН Б.2.2-12:2019. Планування та забудова територій. Київ: Мінрегіон України, 2019.
6. ДБН В.2.3-5:2018. Вулиці та дороги населених пунктів. Київ: Мінрегіон України, 2018.
7. ДБН Б.2.2-5:2011. Благоустрій територій (зі змінами № 1–3). Київ: Мінрегіон України, 2012.
8. ДБН В.2.2-40:2018. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення. Київ: Мінрегіон України, 2018.
9. Правила утримання зелених насаджень у населених пунктах України: затв. наказом Мінбуду України від 10.04.2006 № 105. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0880-06.
10. Порядок видалення дерев, кущів, газонів і квітників у населених пунктах: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 01.08.2006 № 1045. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1045-2006-п.
11. Інструкція з технічної інвентаризації зелених насаджень у містах і селищах міського типу України: ГКН 03.08.007-2002. Київ: Держбуд України, 2002. 20 с.
12. Санітарні правила в лісах України: затв. постановою Кабінету Міністрів України від 26.10.2016 № 756. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/756-2016-п.
13. Commission Implementing Regulation (EU) 2016/1141 of 13 July 2016 adopting a list of invasive alien species of Union concern pursuant to Regulation (EU) No 1143/2014. *Official Journal of the European Union*. 2016. L 189. P. 4–5.
14. Regulation (EU) 2024/1991 of the European Parliament and of the Council of 24 June 2024 on nature restoration. *Official Journal of the European Union*. 2024. L series, 29.07.2024.
15. Настанова з визначення вартості будівництва: затв. наказом Міністерства розвитку громад та територій України від 01.11.2021 № 281. URL:https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0281914-21.

УДК 349.4:712.4

ІВАЩЕНКО А.С., магістрантка
Науковий керівник – **МАКАРЧУК В.В.,** д-р. юрид. наук
Білоцерківський національний аграрний університет

НОРМАТИВНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДЕНДРОПРОЄКТУВАННЯ ТЕРИТОРІЇ ГОТЕЛЬНО-РЕКРЕАЦІЙНОГО КОМПЛЕКСУ В МІСТІ ЯРЕМЧЕ

Розглянуто проєктні підходи до озеленення території готельного комплексу в гірських умовах Яремче. Обґрунтовано функціональне зонування, композицію насаджень і добір деревних та трав'янистих рослин з урахуванням рельєфу, архітектури будівлі та нормативно-правових вимог до благоустрою, охоронних зон інженерних мереж і природоохоронних обмежень.

Ключові слова: дендропроєктування; готельний комплекс; функціональне зонування; деревні насадження; нормативно-правове регулювання; містобудівні обмеження; благоустрій.

ЗМІСТ

Шпаковська М.І., Пахомова А.О. Кліматичні виклики «зеленого курсу» (Green Deal): правове регулювання екологічно безпечного виробництва, зменшення викидів парникових газів у сільському господарстві та впровадження органічного землеробства.....3
Коваль Є.Р., Мельник Л.М. Лобізм як політико-правовий інститут: від тіньового впливу до законодавчого регулювання.....4
Мазуренко Я.О., Сокиринська О.А. Кібероперації під час міжнародного збройного конфлікту: кваліфікація кібератак як нападів у розумінні міжнародного гуманітарного права.....6
Мазуренко Я.О., Линник Т.В. Колізії в регулюванні права на безпечне для життя і здоров'я довкілля.....9
Мазуренко Я.О., Малишко І.В. Правове регулювання іноземних інвестицій у відновлення України: проблеми та перспективи міжнародно-правового захисту.....11
Литвин А.Л., Сокиринська О.А. Роль міжнародного комітету червоного хреста у забезпеченні дотримання гуманітарного права.....13
Мазуренко Я.О., Настіна О.І. Земельні права громадян на територіях, що постраждали внаслідок збройної агресії.....15
Константинович Є.О., Сокиринська О.А. Колізія між принципом воєнної необхідності та принципом гуманності у захисті культурних цінностей під час збройного конфлікту.....17
Константинович Є.О., Малишко І.В. Принцип недискримінації в праві СОТ: режим найбільшого сприяння та національний режим.....19
Шемчук В.А., Макарчук В.В. Нормативно-правове забезпечення ландшафтної реконструкції фрагмента вулиці курсова в м. Біла Церква: шлях до сталого розвитку міського простору.....20
Іващенко А.С., Макарчук В.В. Нормативно-правові аспекти дендропроєктування території готельно-рекреаційного комплексу в місті Яремче.....22
Левченко М.С., Ломакіна І.Ю. Трудові права працівників в умовах воєнного стану: проблеми реалізації та гарантії захисту.....25
Говорова А.О., Ломакіна І.Ю. Проблеми правового регулювання оплати праці в Україні: сучасний стан та перспективи вдосконалення.....26
Константинович Є.О., Настіна О.І. Державний земельний кадастр і державна реєстрація речових прав на землю: взаємозв'язок та особливості функціонування в умовах воєнного стану.....28
Константинович Є.О., Линник Т.В. Колізія між правом на свободу вираження поглядів та правом на повагу до приватного життя: підходи європейського суду з прав людини та національна практика.....30
Кривенда Д.В., Сокиринська О.А. Екоцид як п'ятий міжнародний злочин у Римському статуті: досвід України та правові виклики кваліфікації і доказування.....31
Кривенда Д.В., Линник Т.В. Гарантування Україною виконання рішень Європейського суду з прав людини: колізійно-правові аспекти та шляхи удосконалення.....33
Кривенда Д.В., Малишко І.В. Правовий режим конфіскації суверенних активів за міжнародним економічним правом: між імунітетом держави та контрзаходами.....34
Коломієць В.В., Ломакіна І.Ю. Правове регулювання робочого часу та часу відпочинку: пошук балансу між інтересами працівника та роботодавця.....36
Кузьомко Т.Р., Ломакіна І.Ю. Сумісництво та суміщення посад у трудовому праві: проблеми правового регулювання.....38
Мазуренко Я.О., Сокиринська О.А. Порушення прав внутрішньо переміщених осіб: механізми моніторингу та оцінювання ефективності державного захисту.....39
Старікова С.О., Сокиринська О.А. Міжнародно-правовий режим окупованих територій та обов'язки держави-окупанта.....42
Пазій Т.В., Обіюх Н.М. Основні екологічні проблеми, які розглядаються в Європейському праві.....43
Пазій Т.В., Бровко Н.І. Філософія права: наукові поняття як метод юридичного мислення.....45
Калдибаєва Н., Бровко Н.І. Реалізація та захист екологічних прав громадян у зарубіжних країнах: досвід для України.....46